

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/154169,W-Kielcach-odslonieto-tablice-gen-Boleslawa-Roi.html>
03.03.2026, 00:17

W Kielcach odsłonięto tablicę gen. Bolesława Roi

10 listopada 2021 r., w przeddzień Narodowego Święta Niepodległości, przed dawną siedzibą dowództwa 2. Dywizji Piechoty Legionów w Kielcach przy ul. Kapitulnej 2 odsłonięto tablicę pamięci gen. Bolesława Jerzego Roi, współtwórcy Wojska Polskiego. Wśród fundatorów tablicy są Oddział IPN w Krakowie i Delegatura IPN w Kielcach.

10.11.2021

- Spotykamy się w tym historycznym miejscu, aby oddać cześć generałowi Bolesławowi Roi. Możemy zamknąć jego życie w funkcjach, stopniach i odznaczeniach. Mało kto mógł poszczycić się czterema Krzyżami Walecznych, Orderem Srebrnym Virtuti Militari. Możemy też spojrzeć na postać generała trochę z innej perspektywy. Uświadomić sobie, że jest on reprezentantem specyficznego i wybitnego pokolenia. Bolesław Roja, gdy się urodził, był piątym pokoleniem Polaków żyjących w niewoli. Nie miał prawa znać niepodległej Polski. Był reprezentantem tej specyficznej kresowej duszy, którą znamy z wierszy Adama Mickiewicza. Duszy, która pchała nas do odzyskiwania niepodległości, do walki o suwerenny wolny kraj. Gdy patrzymy na drogę życiową generała Roi, to jest ona od początku podporządkowana idei niepodległej Polski, tej której osobiście nie mógł znać. Znał ją z opowieści rodzinnych i z czynów swoich przodków. Tej Polsce poświęcił swoje życie - powiedział podczas uroczystości dyrektor Oddziału IPN w Krakowie dr hab. Filip Musiał.

Tablica nawiązuje do zrealizowanego przez IPN i samorząd Kielc pomnika, który został postawiony na terenie byłego niemieckiego obozu KL Sachsenhausen. Odsłonięcie tablicy było kolejnym elementem działań mających na celu zachowanie pamięci o generale Roi.

W tym roku minęła 145. rocznica urodzin generała Bolesława Jerzego Roi. Był jednym z najważniejszych dowódców legionowych, twórcą i dowódcą słynnego 4. Pułku Piechoty Legionów Polskich, sformowanego na wiosnę 1915 r., stacjonującego w okresie międzywojennym w Kielcach. Z tej jednostki w marcu 1939 r. na Westerplatte został wysłany pluton wartowniczy w sile blisko 68 żołnierzy.

Podczas II wojny światowej włączył się w podziemną działalność Polskiego Czerwonego Krzyża. W marcu 1940 r. został aresztowany przez Niemców, którzy z Pawiaka przewieźli go 3 maja do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen. Tam 27 maja został zamordowany. Po wojnie szczątki generała pochowano na cmentarzu wojskowym na warszawskich Powązkach.

Organizatorami uroczystości w Kielcach byli: Oddział IPN w Krakowie i Delegatura IPN w Kielcach, Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznej 4. Pułku Piechoty Legionów w Kielcach oraz Stowarzyszenie Pamięć i Tradycja im. Józefa Piłsudskiego w Kielcach.